

Scenariusz zajęć nr 85

Temat: Do czego wykorzystujemy glinę?

Cele operacyjne:

Uczeń:

- wyjaśnia, jakie jest zastosowanie gliny w życiu człowieka,
- wyjaśnia, skąd się bierze glina,
- wyjaśnia znaczenie związku wyrazowego: mieć gliniane ręce,
- ocenia, które z wyrobów podobają się mu/jej najbardziej i dlaczego,
- opisuje cechy wytworów wykonanych z gliny,
- posługuje się jednostkami wagi: gram, dekagram, kilogram,
- porównuje wagę przedmiotów, rozwiązując zadania z treścią na porównywanie różnicowe,
- ilustruje złożone zadania z treścią na grafie liczbowym,
- wykonuje rzeźbę z gliny.

Środki dydaktyczne:

- film,
- animacja komputerowa nr 1,
- animacja komputerowa nr 2,
- karta pracy nr 1,
- nagranie dźwiękowe nr 1 (z puli nagrań, fragment wywiadu z Janem Wiluszem, starosądeckim garncarzem):

Treść nagrania: Glina występuje na głębokości około 180 cm, a jej warstwa ma grubość około 30 cm. Pozyskuje się ją metodą odkrywkową i wykorzystuje do budowy domów. Tak było ostatnio przy budowie kościoła. Spychacz zgarnia wierzchnią warstwę, a potem łopatami trzeba wykopać czystą, tłustą glinę.

W warsztacie leżakuje ona pod podłogą; zalana jest wodą, aby była cały czas wilgotna. Może tak być przechowywana nawet sto lat i nic się jej nie dzieje. Chcąc przystąpić do pracy, trzeba surową glinę włożyć do zgniatarki, przepuścić ją kilka razy, potem wyrobić jak ciasto na pierogi, czy makaron. Musi mieć specjalną konsystencję i być bardzo elastyczna, wtedy przystępuje się do pracy na kole...

- nagranie dźwiękowe nr 2 (z puli nagrań, ciąg dalszy wywiadu):

Ale przyzna Pan, że do tego trzeba mieć artystyczną duszę i nie każdy potrafi coś pięknego stworzyć.

- Coś pewnie w tym jest. Dla wyrobów z gliny nie robi się projektów na papierze. Projekt jest w głowie i zabierając się do pracy musi się wiedzieć, co ma powstać. Są różnego rodzaju rzeczy. Niektóre dzbanki, których wytwarzanie jest powielaniem konkretnego wzoru, powstają w większych ilościach. Ale każda rzecz jest inna i każde naczynie ma swoją duszę, a do każdego trzeba się dołożyć, aby było pięknie dopracowane i starannie zrobione.

- glina,
- skrobak, gładzik,
- miska z wodą,
- kartki,
- arkusze papieru,
- albumy z dziełami rzeźbiarza.

Metody i techniki nauczania: metoda projektu, ekspresyjna, czynnościowa rozwiązywania zadań tekstowych.

Formy:

- grupowa,
- zbiorowa

Przebieg zajęć:

Etap wstępny

Nauczyciel prezentuje uczniom kawałek gliny jako skarbu Ziemi i wprowadza ich w tematykę zajęć.

Uczniowie dzielą się na 4 zespoły, w których będą pracować. Ich zadaniem będzie wyszukanie informacji, badanie, doświadczanie i prezentacja pracy swojej grupy. Uczniowie wybierają liderów grup.

Etap realizacji

Zadanie 1

Uczniowie słuchają nagrania dźwiękowego nr 1, w którym garncarz wyjaśnia, jak powstaje glina. Oglądają film, który przedstawia postać garncarza w pracowni garncarskiej oraz proces wytwarzania naczyń glinianych. Kolejna scena ukazuje rzeźbiącego w glinie artystę, a także etapy powstawania dzieła z gliny. W filmie wielokrotnie kamera skupiona jest na rękach twórcy. Następnie szukają informacji przy pomocy przeglądarki internetowej i w encyklopedii dla dzieci (nauczyciel może włączyć uczniom prezentację multimedialną dotyczącą gliny

[http://www.scholaris.pl/zasob/103562?eid\[\]=POCZ&bid=0&iid=&query=glina&api=](http://www.scholaris.pl/zasob/103562?eid[]=POCZ&bid=0&iid=&query=glina&api=)).

Uczniowie odpowiadają na pytania: Do czego wykorzystujemy glinę w dzisiejszych czasach? Do czego ludzie wykorzystywali glinę w przeszłości? Skąd się bierze glina?

Zadanie 2

Nauczyciel zapisuje w kole, znajdującym się w środku dużego arkusza hasło: „glina”, prosi uczniów, aby podali swoje skojarzenia. W odchodzących od koła promieniach zapisuje propozycje uczniów, np.: jest szara, żółto-zielona, twarda, można z niej lepić garnki, brudzi ręce itd. Zapisuje również pytania uczniów, np.:

Dlaczego glina się lepi?

Jakie ma właściwości?

Jakie jest znaczenie związku wyrazowego „mieć gliniane ręce”?

Zadanie 3

Uczniowie pracują w grupach, wykorzystując arkusze papieru:

Grupa 1. - Uczniowie wyszukują w encyklopedii dla dzieci odpowiedź na pytania: Jakie właściwości ma glina? Dlaczego glina się lepi? Uczniowie dotykają, ugniatają, formują glinę, którą otrzymali od nauczyciela. Sprawdzają jej twardość, sprężystość, przyczepność.

Grupa 2. - Uczniowie oglądają animacje komputerowe nr 1 i 2 i rozwiązują zadania.

Animacja nr 1 przedstawia pracownię garncarską, w której znajdują się półki po prawej i lewej stronie z naczyniami z gliny. Z półki po lewej stronie garncarz zabiera trzy garnki ważące po 3 kg i stawia je na szali. Następnie podchodzi do półek z prawej strony i przynosi 4 małe dzbanki ważące po 50 dag i zanosz je na drugą część wagi. Animacja zatrzymuje się, na ekranie pojawia się pytanie: Które naczynia ważą więcej? O ile więcej ?

Animacja nr 2 przedstawia kobietę, kolekcjonerkę wyrobów z glinianych, która wchodzi do sklepu. Podchodzi do sprzedawcy i prosi 60 dzbanków. Sprzedawca pakuje worek do torebki, na którym widnieje liczba 60. Następnie kobieta kupuje o 12 garnków mniej niż dzbanków.

Animacja zatrzymuje się, na ekranie pojawia się pytanie: Ile garnków kupiła kobieta?

Kobieta kupuje również rzeźby, których jest o 2 więcej niż garnków. Animacja zatrzymuje się, na ekranie pojawia się pytanie: Ile rzeźb kupiła kobieta? Na koniec kolekcjonerka przypomina sobie jeszcze o talerzach, których kupiła o 9 mniej niż wszystkich dotychczas zamówionych wyrobów. Ile talerzy kupiła kobieta?

Zadaniem uczniów jest narysować graf liczbowy, przedstawiający treść zadania i odpowiedzieć na wszystkie pytania zawarte w animacji.

Grupa 3. Uczniowie oglądają grafikę nr 1, przedstawiającą gliniane naczynia codziennego użytku, oglądają również albumy przedstawiające wytwory z gliny. Oceniają, które z wyrobów podobają im się najbardziej i dlaczego, według własnego poczucia estetyki.

Grupa 4. Wyjaśnia znaczenie związku wyrazowego: „mieć gliniane ręce”. Objaśnienia szuka w Internecie lub słownikach dla dzieci. Następnie układa krótką wypowiedź pisemną, w której wyjaśnia sens związku wyrazowego.

Uczniowie prezentują swoją pracę: Grupa 1. Prezentuje odpowiedzi na pytania na temat właściwości gliny. Grupa 2. Prezentuje rozwiązania zadań. Grupa 3. Prezentuje rzeźby, które zrobiły na nich największe wrażenie i ocenia je. Grupa 4. Przedstawia zredagowaną wypowiedź.

Zadanie 4

Uczniowie w grupach tworzą rzeźby z gliny, przy pomocy narzędzi do rzeźbienia: skrobaków, gładzików, plastikowych nożyków na tackach.

Grupa 1. Wykonuje dzbanki.

Grupa 2. Wykonuje talerze.

Grupa 3. Wykonuje kubki.

Grupa 4. Formuje garnki.

Etap końcowy

Uczniowie organizują wystawę swoich prac wykonanych z gliny. Prezentują swoje wytwory, na „Małej wystawie twórców”. Wieszają również arkusze papieru zawierające efekty ich pracy w zadaniu 3. Nauczyciel podsumowuje rezultaty pracy uczniów, podkreślając ich osiągnięcia.

Na koniec każdy z uczniów wyraża swoją opinię na temat zajęć w formie niedokończonych zdań.

Najbardziej podobało mi się ...

Trudne było dla mnie...

